

Magnum Bullarium Romanum, Seu Ejusdem Continuatio

Quæ Supplementi loco sit, tum huicce, tum aliis quæ præcesserunt
Editionibus, Romanæ, & Lugdunensi ...

Constitutiones Variorum Pontificum in præcedentibus Editionibus
desideratas, summoque studio hinc inde conquisitas complectens

Luxemburgi, 1741

7. Ineffabili summi &c. Decratio Apostolica pœnalis contra Sigismundum
Austriæ Ducem: anno 2[1]460.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74452](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74452)

ANN O
1460.

Judas commaculare potuit. Illustrium Familiarum non texisse, sed non habuisse maleficium vera est, & solida laus. Rara profapia est, quæ non aliquando monstra pepererit. In omni gente, & in omni domo Catilinam invenies, & Cethegum.

Citur SIGISMUNDUS Dux ad respondendum de fide.

PIUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, universis, & singulis Christi fidelibus, salutem & Apostolicam Benedictionem.

Contra Sathanae Adversarii Christi Domini, & Ecclesiæ membrum fuerat in sacratissima Patris Feli celebritate, in Sathanicam se à Catholicorum cœtu abscessit præcipitavit ingluviem, & ab Apostolica Ecclesia transfuga effectus sub Diaboli cœpit vexillo militare, ananema pro dolor, incurrit, & demum infamias cumulando, & sese apostatate superbiendo facto quoque se unitatis Ecclesiæ fidem auctoritatisque ejus rationem per censurarum contemptum non habere palam demonstravit, & demum ut eum in malorum omnium profundum pervenisse omnibus certum foret, eadem jactat temeritate, nec sacrosanctos Canones nec Apostolicæ præcepta justissima nec judicia ex canonicis sanctionibus facta solennissimè, eum in ullo posse contingere, quamquam ipse Dei nescius derisor, & Ecclesiæ contemptor, de Christiano adhuc non erubescat nomine gloriari, ob quas res tamen propter facti notorietatem unusquisque ipsam rectissimè hæreticum judicavit, ut tamen ex suo ore iudicium etiam prodeat, habentes priores nostros processus, in quibus anathematis, criminis læste majestatis, & fautoris hæresis declaratus est, pœnas incurrisse, in his literis pro inviolatis, & expressis, quo constare valeat, non solum ex operum improbitate sceleratorum, sed sua etiam propria confessione, an sit hæreticus, vel non, novum denuò processum inchoavimus adversus dictum Sigismundum tanquam de damnatissima hæresi, quæ est omnium hæresum hæreticus, non solum suspectum notoriè, sed sensibilibiter maculatum tanquam sanctæ Fidei non recipientem articulum, quem per hæc Symboli Apostolici verba Fidelium exprimit unusquisque: *Credo in unam sanctam Catholicam, & Apostolicam Ecclesiam.* Nam cum ipse Ecclesiæ Romanus Pontifex caput sit, canonesque, & censuræ sic sint Ecclesiæ, quod quisque in Ecclesia positus est, & credens capiti, Canonibus, & ejus censuris teneatur obedire.

Dictus quidem Sigismundus non solum illis non obedit, sed prædicat insuper, quod minimè obedire teneatur, atque in suam protervam sententiam, tam subditos, quam quoscunque potest, accedere compellit, & hæc ubique sunt notoria, nec hodiè cessat per se, & suos hanc suam perfidiam divulgare, quæ cum ad vehementissimam suspensionem plus quam satis sint aperta, idcirco ipsum Sigismundum notoriè de hæresi suspectum per præsentem auctoritate Apostolica peremptoriè citamus, & requirimus & sexagesima die ab hac die datæ, quæ & affixionis hujus, ad valvas Ecclesiæ Principis Apostolorum de urbe, & ut sequitur, successivè computanda, personaliter coram nobis compareat, & de fide catholica, præsertim in præfacto articulo unitatis Ecclesiæ, & quæ ad ipsum ex sanctorum doctorum doctrina sequuntur respondeat, & verbo, & facto se purget de suspitione, sub confessi, & convicti criminis hæresis pœna, alioquin nos contra ipsum, tanquam confessum, &

convictum Dei omnipotentis nomine ad definitivam sententiam, justitia mediante procedamus.

Similiter etiam Georgium pro Tridentinense Episcopo se gerentem, ob notoriam ejus adhesionem, quam facto quotidie Sigismundo ostendit, cum quo & idem sentire videtur censuras contemnendo, & ideo de fide catholica vehementer suspectum, nec non Gregorium de Heimburg, Laurentium Slomenow erroneos doctores, Parcifalum de Hannenberg, Jacobum Traff, Balthasarem de Welschburg, & Ofualdum Wolckensteiner, aliosque omnes ipsius Sigismundi Consiliarios, & domesticos, atque etiam oppidanos, & incolas oppidorum de Meran, Curiensem Halis, Ipruch, & Sterzingen Brixinensis Diocesis, civesque Brixinenses, & illius Ecclesiæ subditos qui interdictum Ecclesiasticum, & Ecclesiasticas vilipendunt censuras, ac Wolfgangum Nidlinger, Stephanum Steinhorn assertos Canonicos Brixinenses; Georgium in Stams, Ingeminum in Wiltina, Johannem in monte S. Gregorii Abbates; Casparum Præpositum Novæcallensem, & Barbaram assertam Abbatissam in Sonnenburg, monasteriorum dictæ Brixinensis Diocesis, atque etiam universos & singulos Canonicos ipsius Ecclesiæ Brixinensis, Plebanos quoque, sive Vicarios Ecclesiarum Parochialium Civitatum, & Dioceseon prædicarum, ac cunctos Presbyteros etiam religiosos exemptos, & non exemptos, qui temerè prophanando Apostolicum interdictum non observare, & se per sedem Apostolicam, & nos prohibitis divinis intrudere non verentur, quorum omnium, ac singulorum nomina, & cognomina, ac si de verbo ad verbum exprimerentur, præsentibus haberi volumus pro sufficienter expressis, quos omnes censurarum, & Apostolicorum mandatorum contemptores, de hæresi vehementer non immerito suspectos reputamus, ut die & sub pœna prædictis compareant personaliter coram nobis, de ipsa fide Catholica, & præsertim articulo prædicto legitime responsuri, & se modo prædicto purgaturi.

Cum certificatione, modoque, & forma præmissis citamus etiam per præsentem. Volumus autem & dicta auctoritate tenore præsentium decernimus, quod hæc nostræ literæ, sicut præmittitur, affixæ, & executæ, prædictos omnes, & singulos sic arceant, & astringant, ac si eis omnibus & singulis in specie, & in genere, ac præsentialiter lectæ, & insinuatæ fuissent, cum non sit verisimile apud eos remanere incognitum, quod tam patenter omnibus extitit publicatum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ 1460. decimo Kal. Febr. Pontificatus nostri anno tertio.

Declaratio Apostolica penalis contra Sigismundum Austriæ Ducem: anno 1460.

PIUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, ad futuram rei memoriam.

Ineffabilis summi Providentia Patris super gentes, & Regna, juxta Prophetæ verbum, licet insufficientibus meritis constituti officii nostri debitum, ut tenemur exequimur, de vinea Domini Sabaoth evellenda evellimus, in eaque plantanda plantamus, ac recta regimus, & dirigimus indirecta, perfidosque ac facinorosos quosque cum scandalo Corpori Ecclesiæ sint, à Fidelium cœtu præscindimus; Nam sacro testante Evangelio, inutilibus membris à corporis compage divisis, eis carere magis proficiat ad

ANN O
1460.

VII.
Ex Mon.
Goldasti
Tom. 2.
P. 1583.

salutem

ANNO
1460.

salutem, quam cum illis aeterna supplicia introire. Nuper siquidem postquam nobis innotuerat quod dilectus Filius noster Nicolaus tituli S. Petri ad vincula presbyter Cardinalis, & ex dispensatione sedis Apostolicae Episcopus Brixinensis, dum curae dictae suae Ecclesiae Brixinensis intenderet, & in castro Brunegk, suae Brixinensis Diocesis ad Ecclesiam curandam pleno jure soeciantem resideret, per Sigismundum tunc Austriae Ducem hostiliter primo per suos in aurora diei Paschae in dicto castro obsessus fuerat; & quod castro ipso per eosdem nomine ipsius Sigismundi recepto, idem Sigismundus die sequente praefatum Cardinalem, missis ad eum duobus Tubicinis, suo, & omnium subditorum suorum nomine publice diffidaverat, atque cum magna armatorum copia, bombardis, & aliis instrumentis bellicis, eundem Cardinalem tunc in arce dicti castri existentem, minaciter valde & hostiliter fuerat persecutus, quosque ipsius Cardinalis Personam in suam redegit potestatem, & sic diebus multis tenuisset, & quod infra dies illos quoddam castrum nomine Taufers, nec non notabilem quantitatem pecuniarum, obligationesque, & literas plures ab eodem Cardinale, & Capitulo Brixinensi extorsisset, ac damna multa sibi, & suis intelisset, quae summam triginta quinque millium Florenorum transcendere, & in enervationem Ecclesiasticae libertatis, totalemque exanationem privilegiorum dictae Ecclesiae vergere dicebantur. Et postquam praemissa, & etiam certa alia ea concernentia in consistorio generali, promovente dilecto Filio Michael de Prato causarum Camerae Apostolicae procuratore per dilectum filium Andream de Sancta Cruce, utriusque juris Doctorem dictique Consistorii, & Fisci nostri Advocatum, petendo Sigismundum ipsum, & alios culpabiles in praemissis etiam omnes, & singulos, sententias, ac penas in constitutione felicitis recordationis Bonifacii Papae VIII. Praedecessoris nostri quae incipit *Felicitas*, contentas, & alias in tales a jure inflatas, & promulgatas incidisse declarari, & contra eos procedi, aliasque, & alios fieri, & decerni; prout in commissione tunc publice exposita continetur, nos tunc facinoris hujusmodi (quod aded notorium erat, ut nulla posset tergiversatione celari) enormitatem, & gravitatem causae pensantes, antequam in ea quicquam ageremus, ad majorem rei certitudinem, & nostram informationem dicto procuratore ex suo officio promovente, dilecto Filio nostro Johanni tituli Sanctae Priscae Presbytero Cardinali, ac venerabilibus Fratribus nostris Johanni Atrebatensi, & Dominico Torcellanensi Episcopis, viva vocis oraculo commisimus, ut se super expositis hujusmodi informarent, & nobis quae reperirent veritate submitterent. Postmodum vero facta per eosdem nobis relatione fideli, invenimus, quod dolenter referimus, praemissa & alia tunc exposita, veritate fulciri, habito tunc per nos cum eisdem commissariis, ac aliis Venerabilibus fratribus nostris S. R. Ecclesiae Cardinalibus, super his maturo consilio tantam Dei, & Ecclesiae offensam, tantamque temeritatis audaciam inultam & sub dissimulatione pertransire nequeentes, ipsum Sigismundum, ac omnes alios, & singulos cujuscunque, etiam Pontificalis dignitatis, status, gradus, ordinis, vel conditionis forent Ecclesiasticae, vel mundanae, qui eidem Sigismundo in praemissis consilium, auxilium, vel favorem dederant, arma contra dictum Cardinalem susceperant, hujusmodique nefandum facinus facto reatum habuerant, seu Sigismun-

dum, & alios praedictos postea receptaverant, seu defenferant, eosdem, & eos qui diffidationi per ipsum Sigismundum eidem Cardinale factae adhaerant, aut Cardinalem ipsum per suas literas diffidaverant, aut in diffidatione ipsius Ducis comprehensi erant, ac eos, qui eidem Cardinale defecerant, atque Sigismundum, & suos contra eundem Cardinalem hostiliter venientes in castris, & locis etiam ad praefatam Ecclesiam Brixinensem spectantibus admiserant, Ecclesiasticos, & Saeculares, eorum nomina, & cognomina pro expressis habenda, per edictum publicum Apostolica auctoritate per alias nostras certi tenoris litteras ex abundantia moneri fecimus peremptorie, & requiri, ut certa die per nos eis praefixa in consistorio generali coram nobis personaliter comparerent, allegaturi causas, si quas haberent rationes, cur ad declarationem poenarum tam in constitutione ipsa, quam dictis nostris litteris monitoriibus contentarum, procedere non deberemus.

Alioquin quod tam ad declarationem ipsam, irritationemque omnium, & singulorum vi & metu sic per ipsum Cardinalem gestorum, & ab ea extortorum hujusmodi, etiam juramento vallatorum, nec non restitutionem tam mobilium quam immobilium sic ab eodem Cardinale ablatorum, interditi Ecclesiastici in locis, in quibus praemissa commissa fuere, & omnibus aliis locis ipsis Sigismundo, & aliis praefatis subjectis etiam novam positionem, atque ad ulteriora, & ad omnia ea procedemus, quae nobis juxta tanti excessus exigentiam, & rei notorietatem justa viderentur fieri, & decerni, prout haec, & alia, litteris nostris aliis desuper emanatis, quarum tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur praesentibus, haberi volumus pro sufficienter expressis, plenius continentur. Verum etiam dictum Sigismundum, quem antea semper speciali favore fuimus prosecuti, & in visceribus dileximus caritatis, cujusque desideria quantum cum Deo licuisset fuimus exaudire parati, & etiam alios praedictos sperarems pendente termino dicti monitorii ad cor redire, & tam gravem eorum reatum recognoscere, seque nobis tanquam Christi Vicario, cujus vices quamvis immeriti in terris gerimus, totaliter submittere debuisse; ipsi tamen (de quo ab intimis dolemus praecordiis) diabolica fraude seducti, in profundum malorum se praecipitantes, animarum suarum salutem negligentes, & honorem suum pro nihilo habentes, in Sathanica superbia perseveraverunt. Sicque adveniente termino in ipso nostro monitorio expresso, & eis non comparentibus, comparuit dictus Michael de Prato, Procurator noster fiscalis, & eo nomine in consistorio publico, per nos propterea celebrato, literasque monitoriales nostras antedictas una cum earum executionibus in locis assignatis legitime factis, scripto producens, monitorium eorumdem contumacium accusavit, & eos contumaces reputari, ac omnes, & singulas poenas praedictas incurrisse, ac incidisse, ac alias juxta monitorii illius contumaciam declarari, ulteriusque contra eosdem monitos, prout juris esset procedi per nos debitam cum instantia postulavit. Eoque facto, comparuit ibidem quidam Laurentius nomine, qui se Doctorem & dicti Sigismundi nuncium asseruit, ac ejusdem Sigismundi ex parte auditum petit, quem etiam alias ad partem super his extense factis, & saepius audi-

ANNO
1460.

veramus,

ANN O
1460.

veramus, quàm plura minùs vera dicti Sigismundi, & suorum complicum parte, nobis referentem, à quo tunc, ut mandatum, ad termino monitoris satisfaciendum, quoddam procuratorium ad nobis insinuandam quandam præsentiam appellationem, tanquam à nobis malè informato ad nos meliùs informandum exhibuit. Considerantes autem, quod Sigismundus ipse, & alii prædicti ex abundantia, & de merâ nostrâ gratiâ moniti fuerunt, ut si quid dicere vellent, cur juxta monitorium per nos emissum declarari non debeant, tunc die Lunæ quarta mensis Augusti coram nobis personaliter comparerent ita quod per aliud id facere eis concessum non fuerat; ut tamen omnis nostra mansuetudo appareret, procuratorium illud audire decrevimus, si forè ipse Sigismundus cum suis complicibus per procuratorem idoneum se nobis personaliter submittere, & absolutionem à sententiis, censuris, & poenis incurris petere, aliàsque juxta canonicas sanctiones facere vellet, quo casu eundem Laurentium libenter utique audivissimus, sed cum audito procuratorio illo, quod ibidem publicè acta, & intelligibili voce legi fecimus, considerarem etiam quod ipse Laurentius solum ad nos illudendum, & obedientiam, & correctionem fugiendum advenerat, ad idque mandatum haberet; quodque opus non erat, nos, qui jam de notorietate commissi sacrilegii, & tam nefando actu hujusmodi, plenè, & plenius effemus informati, ita quod amplius nos informati opus non erat, præsentiam, & ineptam appellationem illam, de quâ in dicto procuratorio mentio fiebat, ac quamcumque aliam contra præmissa interpositam, forsan, ac interponendam, frivolam, & non admittendam, sed tanquam injustam rejiciendam esse decrevimus, & rejecimus, ipsi Laurentio silentium imponentes. Venerabilibus verò Fratribus nostris Clusensi, & Ortonensi Episcopis mandavimus, ut ad portas Ecclesiæ Senensis cum nuntiis ad hoc deputatis accederent, & per eosdem Nuncios acta voce vicibus tribus ibidem vocari facerent, si adesset ipse Sigismundus, aut alii prædicti per se aut Procuratores legitimos, & juxta dicti monitorii nostri continentiam aliquid dicere vellent, nam eos benignè audire parati eramus. Cumque Episcopi ipsi mandatum nostrum hujusmodi exequentes, ad nos in eodem Consistorio redissent, retulerunt, nec Sigismundum ipsum, nec complices suos, seu monitos hujusmodi, aut eorum nomine aliquem procuratorem comparuisse, seu advenisse. Idcirco nos ad dicti Procuratoris Fiscalis instantiam Sigismundum, & alios monitos præfatos non comparentes reputavimus merito, prout erant quoad actum, & terminum hujusmodi justitiâ id exigente, contumaces. Et licet tunc contra monitos ipsos ad declarationem hujusmodi, & aliàs, prout petitum fuerat, procedere potuissemus, & debuissemus: Nos tamen, qui præmissa ea molestius fecimus, quò ipsum Sigismundum ab ineunte ejus ætate dileximus ad omnem nostram, ob ejus specialem dilectionem, quæ clara, & omni laude dignæ, Domui Austriæ, ex qua ipse Sigismundus originem traxit, conjungimur, mansuetudinem offendendam, utique ipsi moniti penitus convincerentur, dictum terminum usque in præsens continuavimus, mandantes ad ipsius Sigismundi, & aliorum prædictorum malitiam, & cordis ipsorum duritiam convincendum, eosdem iterum per edictum publicum in valvis dictæ Senensis Eccle-

siæ assignendum vocari, quatenus die data præsentium coram nobis in Consistorio publico, quod etiam propterea tenere decrevimus, personaliter comparerent, ad audiendum se poenas, sententias, & censuras in dicto monitorio nostro contentas incidisse declarari, vel causas cur id fieri non deberet, si quas haberent rationabiles, allegandum. Cum autem facta executione hujusmodi nostræ vocationis in dictis valvis, eaque reproducta hodiè coram nobis, tanta fuerit ipsius Sigismundi, & aliorum monitorum, & vocatorum rebellio, atque protervia, ut nec hodierna die nefandissimum eorum excessum hujusmodi piis actibus humiliter recognoscere, & expiare, nec se excusare, nec Creatori omnium, & Ecclesiæ Sanctæ Dei satisfacere, nec aliàs juxta Canonicas sanctiones, & Sanctorum Patrum, ac Prædecessorum nostrorum Romanorum Pontificum instituta agere curarunt, cuncta internè rimantes, censuimus non dedecori, sed maxime gloriæ, & honori esse ipsi inclytæ domui Austriæ, si contra dictum Sigismundum, ejusdem, atque progenitorum suorum splendorem, & famam denigrantem, & scandalifantem, qui etiam honoris, & dignitatis tam præclaræ domus, ejus demeritis indignum se reddidit, armis Justitiæ insurgamus, ipsum tanquam palmitem, fructum non ferentem, & membrum putridum ab eadem domo reseceamus. Ad Dei igitur laudem & gloriam, hac nostrâ summâ in perpetuum valitura, de consilio eorundem fratrum decernimus, & auctoritate apostolicâ tenore præsentium declaramus, dictum Sigismundum ac eos omnes, & singulos qui dictum Cardinalem, & Episcopum diffidarunt expressè, & cæteros quosque cujuscumque etiam Pontificalis dignitatis, status, gradus, Ordinis, vel conditionis forent Ecclesiasticæ vel mundanæ, qui eidem Sigismundo & aliis prædictis in præmissis præbuerunt auxilium, consilium, vel favorem, & qui arma contra dictum Cardinalem susceperunt, hujusmodi quoque nefandum facinoratum habuerunt, seu Sigismundum aliosque prædictos postea receperunt, aut defenserunt, nec non eos, qui diffidationi ipsius Sigismundi hujusmodi adhaeserunt, aut in diffidationibus ejusdem Sigismundi, & diffidantium aliorum prædictorum comprehensi sunt atque eos, qui dicto Cardinali in fidelitate, & auxilio, cum potuerunt, eo tempore defeecerunt, ipsumque Sigismundum, & alios prædictos contra præfatum Cardinalem hostiliter venientes in castris, & locis etiam ad ipsam Ecclesiam Brixinensem spectantibus, & specialiter dictum Castrum Brunegk, & ejus inhabitatores, qui ipsum Sigismundum & suos sic admiserunt, & eos, qui præfata facinora rata habuerunt Ecclesiasticos, & seculares eorum omnium, & singulorum nomina, & cognomina, ac si de verbo ad verbum infererentur præsentibus pro sufficienter expressis habentes, ob præmissa sunt reos criminis læsæ Majestatis, anathematizatos, perpetuò infames, diffidatos, bannitos, & interstabilis, atque ab omni successione expulsos, ædificia eorum in ruinam danda, & eis de nullo debito respondendum, seu responderi debere, omnia pacta promissa etiam sacramento firmata, & quæcumque federa etiam pacis servandæ cum dictis, Sigismundo, & aliis præfatis inita, fore irrita, & inania, dictorumque Sigismundi, & aliorum declaratorum hujusmodi bona quæcumque mobilia, & immobilia Fisco nostro, & Romanæ Ecclesiæ, cui in persona

ANN O
1460.

ANNO
1460.

Cardinalis, & Episcopi injuriatum existit, penitus applicanda & nostra, & Apostolica sedis dispositioni totaliter reservanda, ita ut nihil de illis transmittatur ad posteros, ac eos omnesque, & singulos in præmissis culpabiles, sive Episcopi, Abbates, Præpositi, Decani, aut etiam Cononici Brixinensis, aut cujuscunque alterius Ecclesiæ fuerint: in specie, & in genere omni honore, & dignitate Ecclesiastica, seu seculari, omnique feudo, locatione, officioque, & beneficio quocunque spirituali, & temporali, quæ à quacunque Ecclesiâ, monasterio, sive Prælato obtinent, privatos. Quorum feudorum ad Ecclesiam devolutorum collationem, & ordinationem ex certis causis animam nostram moventibus, nostræ & Apostolicæ sedis dispositioni similiter reservamus. Eorundem etiam filios, & nepotes per rectam lineam descendentes, beneficiatos, quovis beneficio Ecclesiastico, etiam pontificali dignitate privatos, eisque omnis promotionis spem sublatam. Nobis etiam ipsorum filiorum atque Nepotum ex virili secum descendentium ab eisdem, alicujus dignitatis, aut honoris Ecclesiastici vel mandati, aut alicujus loci regiminis januam aperiendam, ac eis quodlibet officium publicum, seu ministerium interdictum, atque in judiciis eorum dictis & depositionibus nihil fidei, aut credulitatis contra quemcunque adhibendum, & ad testimonia perhibenda esse indignos, eisque ad beneficium & officium Ecclesiasticum, & ordines sacros negatum ascensum, & ad actus legitimos nullum eis patere aditum absque omni spe dispensationis super aliquo præmissorum. Nec non omnes, & singulos præfatos excommunicationis majoris sententiam, aliasque sententias censuras & penas in tales à jure latas, inflictas, & promulgatas damnabiliter incidisse. Eisdem quoque Sigismundum, & alios supra dictos excommunicationis sententia innodamus, anathematizamus, bannimus: Infames, bannitos, inrestituabiles, honore, & bonis, ac successione privatos esse, ac aliis omnibus penis supra dictis cum terris per eos possessis sive occupatis subjacere decernimus per præfatos. Terras quoque, & dominia per ipsum Sigismundum & alios prædictos occupata, & possessa quacunque, ubicunque, & in quibuscunque Diocesis consistant, ac omnia alia loca, ad quæ eos aut eorum aliquem declinare, & quandiu ibi moram trahere contigerit, Ecclesiastico, & strictissimo interdicto fore supposita declaramus, & etiam ipsum interdictum in prædictis locis Apostolica auctoritate de novo ponimus. Mandantes omnibus & singulis Episcopis, Abbatibus, Prioribus, Præpositis, Decanis Provincialium, Ecclesiarum Rectoribus, & Presbyteris aliis, ut ipsum Sigismundum, & alios prædictos etiam nominatim singulis diebus Dominicis, & festivis in divinis, sic excommunicatos, anathematizatos, infames, diffidatos, privatos, & alias ut præfertur per nos declaratos in eorum Ecclesiis denuntient, & denuntiari faciant, universis, & singulis Christi fidelibus districtius injungentes, ut dictos excommunicatos, anathematizatos & declaratos ubilibet evitent, & faciant evitari, nec cum eis, aut eorum aliquo post spacium unius mensis à data præsentium computando, quævis commercia sive salis, sive mineræ argenti, aut alterius generis cujuscunque emendo vel vendendo quodlibet habeant, aut eis communicent, nec ipsis aliquod humanitatis opus aut solatium exhibeant, seu etiam victualia, aut merces alias eis vendant,

aut ab ipsis emant, sed eos omnes, & singulos pro excommunicatis & anathematizatis, ac pro diffidatis habeant inimicis. Et quoniam firmum esse nequit, quod vi & metu constat esse factum harum serie dicta apostolica auctoritate similiter pronuntiamus, decernimus, & declaramus, extorcionem, & traditionem dicti castri *Zaußers* cum suis adherentis, nec non sex millia Florenorum Rhenensium dicto Sigismundo par ipsum Cardinalem prompto, & dicto tempore solutorum, promissionemque de solvendo per eundem Cardinalem quatuor millium Florenorum similium, ipsi olim Duci in terminis duobus, nec non quantiam de tribus millibus Florenorum eorundem eidem olim Duci per ipsum Cardinalem prius amicabiliter mutuatorum, ac quod ipse Cardinalis capitulum Brixinense ad regimen Civitatis Brixinensis, castrorumque, & oppidorum Ecclesiæ suæ Brixinensis ponere, Castellanosque nonnullos ipsi Cardinali, & dictæ suæ Ecclesiæ fideles amovere. Et quod ipsum Brixinense capitulum dicto olim Duci omnia castra, & oppida Ecclesiæ præfate aperta tenere, nec in eis alios quam eidem Sigismundo gratos Castellanos, seu Officiales instituere debeant, seu teneantur, & alia quacunque à dicto Cardinale dum in ipso Sigismundi potestate, ac ut præmittitur detinebatur, atque etiam quæ tunc à dicto capitulo per præfatum Sigismundum, aut suos extorta, ac per ipsum Cardinalem seu etiam capitulum ante dictos tunc promissa, seu literaliter facta, nec non sigillationem ejusdem literæ inter alia continentis, quod ipse Cardinalis eidem capitulo omne regimen civitatis, castrorum, & oppidorum suæ Ecclesiæ committeret, quam eodem tempore quidam se nominantes dictum capitulum, à præfato Cardinale eorum Episcopo tunc angustato, & oppresso similiter extorserunt. Omnia quoque alia inde secuta, cum non solum sint violenta, & injustissima, sed & contra omnem honorem, & honestatem damnabiliter extorta, fuisse, & esse nulla, irrita, & invalida, nulliusque efficacis, roboris, vel momenti: Ipsumque Cardinalem ad ea observandum, nunquam fuisse obligatum, neque se sic in præjudicium Ecclesiæ obligare potuisse, eademque omnia, & singula ad cautelam cassamus, irritamus, & annullamus, ac ipsum Cardinalem ad ea observandum nullatenus obligatum fore, ac ipsum Castrum *Zaußers* cum suis adherentis universis, & inde perceptis ab eodem tempore fructibus, ac sex millia florenorum prædicta, & damna illata alia, nec non litteras sic extortas tam per olim Ducem, quam Capitulum præfatos nobis, aut nostro Commissario infra duorum mensium spatium à die datæ præsentium computando, sub penis antedictis liberè restitui debere decernimus. Quodque nisi ipsum Capitulum infra dictum spatium litteras per ipsum à dicto Cardinale, & Episcopo eorum sic extortas, Civitatemque Brixinensem, castra, & oppida ejusdem Ecclesiæ, amotis inde novis jam positis Castellanis, & repositis inibi illis, quos ipse Cardinalis ibidem posuerat, nobis, aut nostro Commissario plenè restituerunt, ex tunc lapsu duorum mensium spatio huiusmodi omnes incorporationes quaruncunque provincialium Ecclesiarum, quas ipsum Capitulum obtinere dignoscitur, ad mensam Episcopalem Brixinensem eo ipso revertantur, & Capitulum ipsum huiusmodi incorporationibus Ecclesiarum, emetteque, & singulas personas ejusdem capituli in prædictis culpabiles, quorum nomina, & co-

ANNO
1460.

ANN O
1463.

gnomina præsentibus habere volumus pro ext-
pressis ultra pœnas jam ditas, omnibus, &
singulis eorum beneficiis ecclesiasticis cum cu-
ra vel sine cura, Canonicatibus, & Præben-
dis, dignitatibus, Personatibus, officiis, seu
administrationibus, absque alia declaratione,
quacunque privatos esse volumus, atque pri-
vamus per præsentibus, eaque sic vacare decer-
nimus. Per præmissa tamen, tam carissimo in
Christo Filio nostro Friderico Romanorum Im-
peratori, quam dilecto filio nobili viro Al-
berto Duci ejus Germano ex eadem domo
Austriæ oriundis, & etiam omnibus juribus,
nec non etiam doti, aut donationi propter nup-
tias dilectæ in Christo Filia Eleonora de Scocia
dicti Sigismundi conthoralis, quæ, ut veridicè
accepimus, præfatis facinoribus, & nefandis ne-
quaquam consentit, nolumus in aliquo præju-
dicare, sed ea sua bona sibi quoad vixerit, illæsa
remanere.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc pa-
ginam nostræ reservationis, innodationis, ana-
thematis, bannimenti, constitutionis &c. infrin-
gere vel ei ausu temerario contravenire: Si quis
autem hoc attentare præsumpsit, indignatio-
nem omnipotentis Dei, & beatorum Petri, &
Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Senis anno Incarnationis Dominicæ,
1460. sexto Idus Augusti, Pontificatus nostri
anno secundo.

VIII.

Ex histor.
univers. Pa-
risiens. Bulæi
Tom. 5. pag.
661.

Erectio Universitatis Nannetensis anno 1463.

PIUS EPISCOPUS,

*Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei me-
moriæ.*

Inter felicitates quas mortalis homo in hac
labili vita ex dono Dei nancisci potest, ea
non in ultimis computari meretur, quod per
assiduum studium adipisci valeat scientiæ mar-
garitam, quæ benè, beateque vivendi viam
præbet, & peritum, ab imperito sua precioso-
tate longè faciat excellere, & ad mundi ar-
cana cognoscenda dilucidè inducit, suffragatur
indoctis, & in infimo loco natos inducit in
sublime. Et propterea Sedes Apostolica rerum
spiritualium, & etiam temporalium provida
ministratrix, cujusvis laudabilis exercitii perpe-
tua, & constans adiutrix, ut eo facilius ho-
mines ad tam excelsam humanæ conditionis fas-
tigium acquirendum, & acquisitum in alios
refundendum semper cum augmento quæstus
facilius inducantur. Cum aliarum rerum dis-
tributio massam minuat, scientiæ verò commu-
nicatio quantum in plures diffunditur, tantò
semper augeatur & crescat, illos hortatur, eis
loca præparat, & opportuna commoditatis
auxilia impartitur, Catholicorum Principum
notis favorabiliter annuendo. Cum itaque,
sicut accepimus, dilectus filius nobilis vir
Franciscus Britonum Dux sui Ducatus Britan-
niæ, in quo novem Ecclesiæ Cathedralis, Ci-
vitates insignes, & totidem dioceses ab invi-
cem distinctæ, notabilia monasteria, & Bene-
ficia Ecclesiastica, sæcularia, & regularia, co-
piosusque, tam Ecclesiasticorum, quam sæcu-
larium, nobilium, & ignobilium Populi nu-
merus consistunt, ac ejusdem populi statum
prosperari cupiens, ac cognoscens, quod si
in aliqua Civitate earumdem studium vigeret
Litterarum generale, quam plures ejusdem
Populi quorum aliqui studiorum litterarum
per eos inceptorum desertores efficiuntur, a-

lii verò, qui ipsi studio operam dare cogi-
tant, ab eo retrahuntur, perfectam acquirere
scientiæ margaritam, non medioctiter
ipsi statui profuturam. Cupit pro Republica,
ac Incolarum ejusdem Ducatus, aliorumque
ad ipsam margaritam anhelantium utilitatem
in una Civitate ipsis uberrima, videlicet
Nannetensi, ad quam flumen Ligeris spatio
ducentorum milliarium & ultra navigabilis à
partibus Franciæ, & deinde ad portum maris
ipsi Civitati Nannetensi multum accommodum
tendit, & per quod omnia vitæ humanæ
necessaria, & ad eandem Civitatem navali,
& carbarum usu vehi possunt, & in qua
aëris temperies viget, victualium ubertas, cæ-
terarumque rerum ad usum vitæ humanæ hu-
jusmodi pertinentium copiam reperitur, plu-
rimùm desiderat fieri, & ordinari per eandem
sedem studium generale in qualibet licita fa-
cultate.

Nos igitur præmissa, & etiam eximiam ip-
sius Ducis, & prædecessorum Britannia Prin-
cipum fidei devotionem sinceritatem quam ad
nos, & Romanam Ecclesiam, cui semper ple-
narè, ac constanter obedivisse sine varietate
comprobantur, attentè considerantes, ferventi
desiderio ducimur, quod Ducatus prædic-
tu scientiarum ornatur muneribus, ita ut vi-
ros producat consilii maturitate conspicuos,
virtutum redimitos ornatibus, & diversarum
facultatum dogmatibus conditos, sique ibi
fons irrigans, de cujus plenitudine hauriant
universi Christi fideles undique illic affluentes
& litterarum documentis insistentes. Horum
igitur consideratione inducti ad laudem di-
vini nominis, & orthodoxæ fidei propaga-
tionem, ipsius Reipublicæ, & partium ea-
rumdem commodum, atque profectum

Auctoritate Apostolica concedimus, statui-
mus, & ordinamus, quod in dicta Civitate
Nannetensi, de cætero sit, & perpetuis futu-
ris temporibus vigeat studium generale, &
Universitas existat studii generalis tam in The-
ologia, quam Jure Canonico, Civili, & Medicina,
quam quavis alia licita facultate, in quibus sicut
in Parisiensi, Bononiensi, Avenionensi, Senensi, &
Andegavensi generalibus studiis, Ecclesiastici
quicumque, & qualicumque Beneficia Eccle-
siastica obtinentes, & Laiçi Magistri, & Do-
ctores doceant, & studere volentes undecum-
que fuerint studeant, & proficere, ac benemeriti
Baccalariatus, Licentiæ Doctoratus, & Magiste-
rii, & quoscumque alios gradus recipere illis
sic bene meritis, impendi valeant, atque possint.

Volentes, & ordinantes, quod Venerabilis
Fater Guillelmus modernus, & pro tempore
existens Episcopus Nannetensis sit studii, &
Universitatis hujusmodi Cancellarius, qui aut
per eum, seu sede Nannetensi vacante per Ca-
pitulum quoad hoc deputatus Vicarius in quali-
bet dictarum facultatum commendabilis vitæ
Scholaribus, quos ad hoc Recter studiis, Re-
gentes Magistri, sive Doctores Facultatis, in
qua graduari singuli postulabunt, seu major pars
eorum idoneos reputaverint, Baccalariatus, &
Licentiæ gradus conferat, ac singuli ipsius stu-
dii Magistri, sive Doctores in facultatibus, in
quibus ibidem rexerunt aliis cum rigore exa-
minis Licentiatis quibuscumque Magisterii, sive
Doctoratus insignia de consilio, & assensu alio-
rum Doctorum, sive Magistrorum præfatae facul-
tatis inibi impendere, sive dare valeant, & ex
tunc illi, qui insignia hujusmodi receperint, li-
centiam habeant tam in prædicto, quam ubi-
que terrarum quocumque alio studio, absque
alio examine, aut approbatione legendi, do-